

PODSUMOWANIE SPOTKAŃ W RAMACH MIKROGRANTÓW „PODAJ DALEJ” – I i II RUNDA PRB (2010-2013)

Zgodnie z Regulaminem Mikrograntów „Podaj dalej” spotkania miały służyć:

- ✓ podzieleniu się wiedzą zdobytą w ramach Programu (wiedzą zdobytą na szkoleniach i inną dotyczącą rozwoju bibliotek ważną w kontekście PRB);
- ✓ zaprezentowaniu pracy wszystkich bibliotek i integracji środowiska bibliotecznego;
- ✓ wymianie doświadczeń;
- ✓ powstawaniu pomysłów na wspólne inicjatywy.

Wskazane cele osiągnęte były poprzez organizowanie spotkań o bardzo szerokiej tematyce. Podzielić je można na kilka ogólnych grup:

- ✓ **nowe technologie w działaniu:**
 - szkolenia nt. korzystania z komunikatorów internetowych;
 - wykorzystywanie narzędzi multimedialnych w pracy bibliotekarza;
 - zbieranie i przetwarzanie informacji lokalnych;
 - katalogi on-line bibliotek.
- ✓ **inspiracja:**
 - wymiana pomysłów na działania kierowane do różnych grup użytkowników;
 - wskazanie roli i pomysłów na promowanie bibliotek w środowisku lokalnym;
 - prezentacja projektów zrealizowanych w poszczególnych bibliotekach (w tym działań podejmowanych w ramach Konkursu Grantowego „Aktywna Biblioteka”).
- ✓ **podnoszenie kwalifikacji bibliotekarzy:**
 - warsztaty dziennikarskie, z zakresu prawa autorskiego w bibliotece, fotografii, rękodzielnicze;
 - szkolenia odnośnie aplikowania w konkursach grantowych (pisanie wniosków); poszukiwania źródeł finansowych środków pozabudżetowych;
 - wykłady, prelekcje, rozmowy odnośnie tworzenia partnerstw lokalnych, otoczenia prawnego, w jakim działa biblioteka.
- ✓ **integracja:**
 - prezentacja pracy i działań podejmowanych przez poszczególne placówki;
 - spotkania z lokalnymi twórcami, zapraszanie mieszkańców do współudziału;
 - wspólne oglądanie przez bibliotekarzy spektakli teatralnych, wystaw, zwiedzanie ciekawych miejsc w pobliżu bibliotek;
 - wsłuchiwanie się w głos mieszkańców obecnych na spotkaniach.

Wśród zorganizowanych spotkań znalazły się takie, które wyróżniały się szczególnie ciekawą, a rzadko poruszaną przez inne placówki tematyką. Poniżej kilka wybranych przykładów ciekawych spotkań:

Nazwa Biblioteki Wiodącej	Tematyka spotkania
Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna w Olkuszu	<ul style="list-style-type: none"> • cloud computing: poznanie zasad funkcjonowania Dysku Google oraz tworzenia Dokumentów Google; informacje, jak można wykorzystać te narzędzia do codziennej pracy w bibliotece; przećwiczenie się w wykorzystaniu tych narzędzi podczas tworzenia prezentacji na temat wybranej nowości wydawniczej; • zasady tworzenia prezentacji metodą Pecha Kucha (dynamiczna prezentacja multimedialna zbudowana z 20 slajdów po 20 sekund każdy); • warsztaty z technik zapamiętywania oraz szybkiego czytania.
Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy w Jasieniu	<ul style="list-style-type: none"> • spotkanie wirtualne na temat roli biblioteki w procesie poszukiwania zatrudnienia; • poszerzenie wiedzy o portalach oferujących pracę; • tworzenie zasad idealnego CV.
Miejska Biblioteka Publiczna im. Zbigniewa Załuskiego w Gryficach	<ul style="list-style-type: none"> • poprzedzenie spotkania wirtualnego szkoleniem informatycznym ze sposobów korzystania z komunikatorów: GG, Skype, Czat, Google +
Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy w Kaliszu Pomorskim	<ul style="list-style-type: none"> • kompleksowo o organizacji imprez lokalnych; • praca w zespołach warsztatowych (każda grupa składała się z przedstawicieli poszczególnych bibliotek); • wspólne analizowanie popełnionych błędów i osiągniętych sukcesów (na przykładzie konkretnych imprez); • poznanie techniki pracy z grupą Audience Development, która polega na zaliczaniu do grona odbiorców działań lokalnych jak najszerzej grupy podmiotów; • omówienie wytycznych aktywnego udziału w przedsięwzięciu.
Gminna Biblioteka Publiczna w Łyskach	<ul style="list-style-type: none"> • warsztaty z wykorzystania oprogramowania do tworzenia stron internetowych (WebMaster oraz WYSIWYG); • założenie bloga przez Bibliotekę Wiodącą oraz stron internetowych przez filie biblioteki.
Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Barcin	<ul style="list-style-type: none"> • szczególny udział partnerów i przyjaciół biblioteki (wśród uczestników obok bibliotekarzy znaleźli się przedstawiciele urzędu miasta, Uniwersytetu Trzeciego Wieku oraz doktorant Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy); • prowadzenie poszczególnych spotkań przez bibliotekarzy, którzy mieli okazję przećwiczyć się w tej roli;

	<ul style="list-style-type: none"> • moderowane spotkanie wirtualne - wyznaczono osobę odpowiedzialną za jego prawidłowy, niezakłócony przebieg.
Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna w Opocznie	<ul style="list-style-type: none"> • poznanie pracy nad dokumentami w chmurze; • warsztat o roli Facebooka w promocji biblioteki; • integracja ze środowiskiem lokalnym – wspólne obejrzenie spektaklu teatralnego.
Biblioteka Publiczna w Bisztynku	<ul style="list-style-type: none"> • wykład o wykorzystaniu e-booków i audobooków w bibliotece.
Gminna Biblioteka Publiczna w Puławach z siedzibą w Górze Puławskiej	<ul style="list-style-type: none"> • warsztaty rękodzieła ludowego połączone z prelekcją o tym jak dokumentować i ewidencjonować lokalnych artystów
Miejska Biblioteka Publiczna - Centrum Kultury w Pieszycach	<ul style="list-style-type: none"> • warsztat z prawa autorskiego w bibliotece (praca w grupach, studia przypadków); • wirtualne łączenie się z prelegentem (wykład z wykorzystaniem kamerki internetowej).
Gminna Biblioteka Publiczna im. Św. Faustyny Kowalskiej w Świnicach Warckich	<ul style="list-style-type: none"> • warsztat dotyczący gier ulicznych organizowanych przez różne instytucje w kilku miastach Polski poprowadzony przez bibliotekarza w formie prezentacji multimedialnej (część teoretyczna); • wspólne wymyślanie haseł, szyfrów i zagadek do gry ulicznej wokół postaci Juliana Tuwima; • rozmieszczenie (za pomocą tabletu z funkcją GPS) punktów kontrolnych gry w plenerze (część praktyczna).
Miejska Biblioteka Publiczna w Łąncucie	<ul style="list-style-type: none"> • darmowe programy graficzne, których biblioteki mogą używać w codziennej pracy; • przedstawienie funkcjonalności narzędzi Inscapa, Picasa i Movie Maker; • warsztat z wykorzystania powyższych programów do tworzenia plakatów i ulotek reklamowych (w Pracowni Orange).
Biblioteka Publiczna w Biszczy	<ul style="list-style-type: none"> • omówienie Windows Movie Maker i Cyfrowych Archiwów Tradycji Lokalnej; • obsługa programu graficznego Corel; • bibliotekarze prowadzili szkolenia i mogli się przećwiczyć w tej roli.
Miejska Biblioteka Publiczna w Łobzie	<ul style="list-style-type: none"> • udział w spotkaniu przedstawicieli Fundacji Rozwoju Dzieci im. Komeńskiego; • udział mam z dziećmi w spotkaniu dotyczącym oferty bibliotecznej dla tej grupy odbiorców.

Jednym z obowiązków Bibliotek Wiodących było przesłanie do Akademii Rozwoju Filantropii trzech zdjęć najlepiej przedstawiających spotkania w ramach Mikrograntu „Podaj dalej”. Poniżej kilka spośród nadesłanych fotografii:

Uczestnicy spotkania w ramach Mikrograntów
„Podaj dalej”
Biblioteka Publiczna w Stężycy

Spotkanie wirtualne
Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Strzegom

O wolontariacie w bibliotece
Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Szamocin

Warsztat z twórcami ludowymi
Gminna Biblioteka Publiczna w Łyskach

Wirtualne warsztaty z tworzenia masek
teatralnych
Biblioteka Publiczna w Birczy

Spotkanie w plenerze
Gminna Biblioteka Publiczna w Bojszowach

Poznanie nowych form pracy z dziećmi - zajęcia plastyczne
Gminna Biblioteka Publiczna w Gorzycach Wielkich

Spotkanie wirtualne – wideokonferencja
Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Sobótce

Spotkanie w Regionalnym Domu Tradycji Ludowych
Gminna Biblioteka Publiczna w Śwільczy z siedzibą
w Trzcianie

Dla zobrazowania efektów i skali oddziaływania spotkań na bibliotekarzy, warto przytoczyć niektóre wypowiedzi zaczerpnięte z relacji ze spotkań.

Wypowiedzi dotyczące ogólnej oceny spotkań:

"(...) te spotkania były dniami świątecznymi w naszej codziennej pracy. Wspólnie motywowaliśmy się do kolejnych działań. Będziemy te spotkania kontynuować (...)" (Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna w Opocznie)

" (...) dzięki dofinansowaniu miałyśmy okazję odwiedzić partnerskie biblioteki, co bez udziału w projekcie nie byłoby raczej możliwe ze względów finansowych (...)" (Gminna Biblioteka Publiczna Radziechowy-Wieprz)

Wypowiedzi dotyczące oceny spotkań wirtualnych:

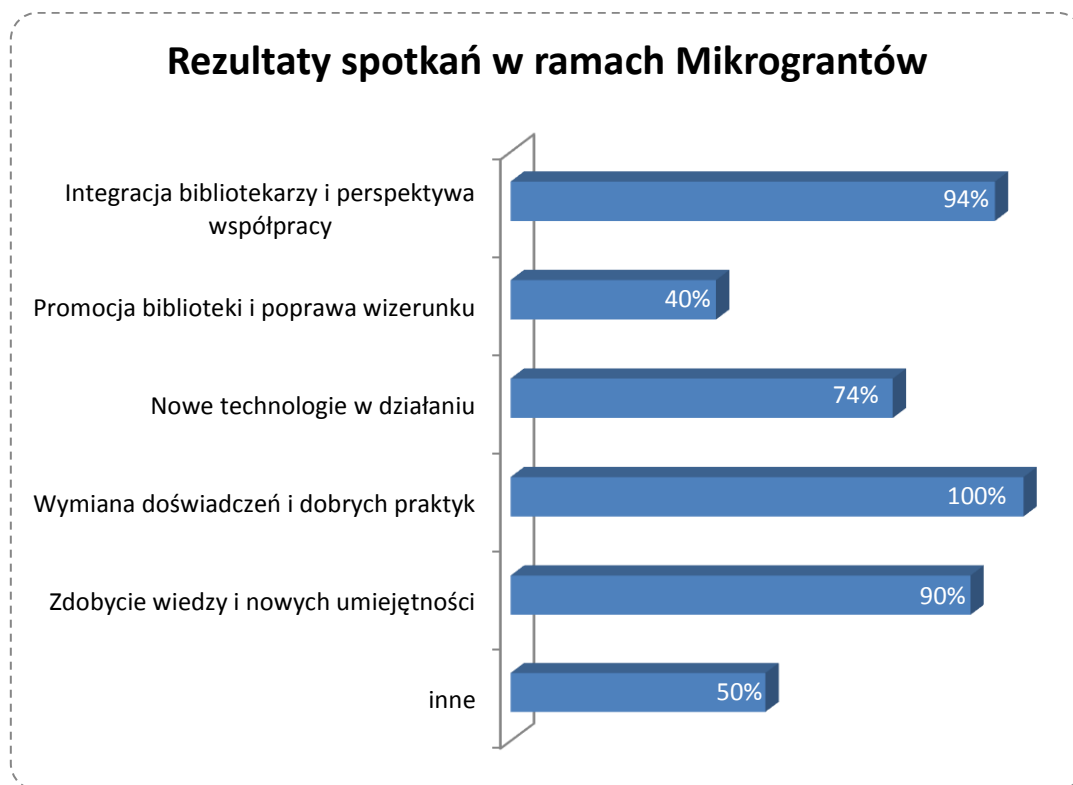
"Poziom umiejętności bibliotekarek nie był wysoki i porozumiewanie się drogą elektroniczną było uciążliwe. Dzięki wykorzystaniu wskazówek dotyczących nowych technologii ich poziom umiejętności znacznie wzrósł." (Biblioteka Publiczna im. Juliana Tuwima w Połczynie Zdroju)

"Większość bibliotekarzy brała udział w szkoleniach specjalistycznych wykorzystywania nowych technologii w bibliotece. Szkolenia te dawały wiele cennych, praktycznych wskazówek dotyczących korzystania z komputera i Internetu, były pomocne przy spotkaniu wirtualnym." (Gminna Biblioteka Publiczna w Żółty)

"Wymóg zorganizowania szkolenia wirtualnego był bardzo dobrym pomysłem. Początkowo większość miała obawy jak je zorganizować by każdy w jednym czasie był kompatybilny z innymi uczestnikami spotkania wirtualnego. Jednak w sytuacji rygoru wszystko przebiegło bez większych problemów. Lody przełamane - to największy sukces." (Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Strzegom)

Z relacji przesłanych przez Biblioteki Wiodące wynika, że Mikrogranty „Podaj dalej” osiągnęły zakładane cele, ponieważ we **wszystkich wypowiedziach podkreślano, że spotkania pozwoliły uczestnikom wymienić doświadczenia i dobre praktyki**. Ponadto ponad 90% bibliotek uznało, że spotkania pozwoliły im zdobyć wiedzę i nowe umiejętności, a także lepiej się poznać i zaplanować wspólne działania.

WYKRES 1.

Spotkania w ramach Mikrograntów były również okazją do przećwiczenia nowych technologii w praktyce. Akademia przez cały czas trwania spotkań zachęcała do organizacji spotkania wirtualnego przez komunikatory internetowe i poruszania tematów związanych z zastosowaniem różnych narzędzi internetowych w codziennej pracy. Specjalnie w tym celu zespół Akademii stworzył i udostępnił bibliotekom prezentację pt. „Ciekawe miejsca w internecie”, która stała się źródłem inspiracji w tym zakresie. Ze sprawozdań wynika, że były to materiały wykorzystywane przez bibliotekarki i bibliotekarzy.

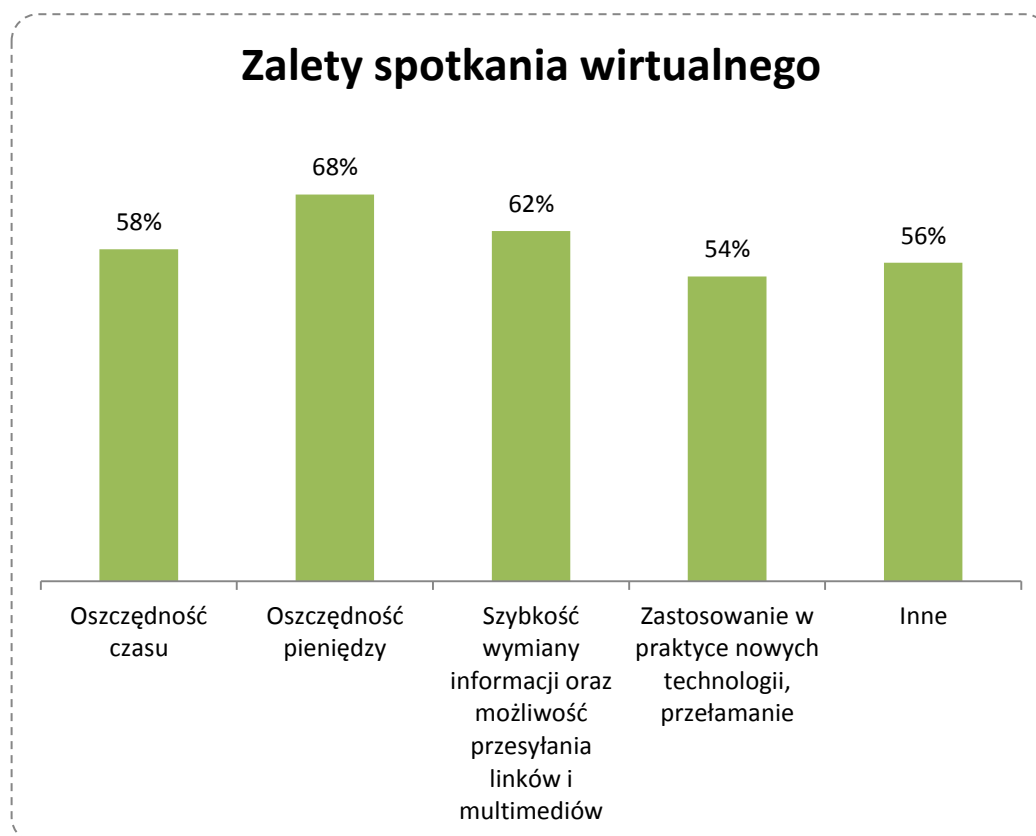
Połowa bibliotek wskazała również na inne, nie mieszczące się we wskazanych powyżej kategoriach, rezultaty. Wśród wymienianych znalazły się:

- ✓ Możliwość poznania w praktyce działania partnerstw lokalnych oraz zacieśnienie współpracy z partnerami, którzy już wspierają bibliotekę;
- ✓ Nawiązanie kontaktów z prowadzącymi szkolenia oraz mediami (baza kontaktów);
- ✓ Poznanie lokalnych artystów oraz zwiedzenie atrakcji turystycznych i innych ciekawych miejsc w pobliżu bibliotek;
- ✓ Zmotywowanie do podjęcia aktywności lokalnej;

- ✓ Wskazanie na kapitał społeczny, jakim dysponują biblioteki oraz zwrócenie większej uwagi na potrzeby społeczności lokalnej;
- ✓ Planowanie wspólnych działań, deklaracja kontynuowania spotkań;
- ✓ Poprawa komunikacji między bibliotekami;
- ✓ Powstanie produktów, m.in.: scenariuszy lekcji bibliotecznych, prezentacji multimedialnych, stron internetowych, blogów, fanpage'ów bibliotek na Facebooku;
- ✓ Zwrócenie uwagi władz samorządowych na potrzeby finansowe bibliotek;
- ✓ Efektywne wykorzystanie materiałów i sprzętów otrzymanych w ramach PRB.

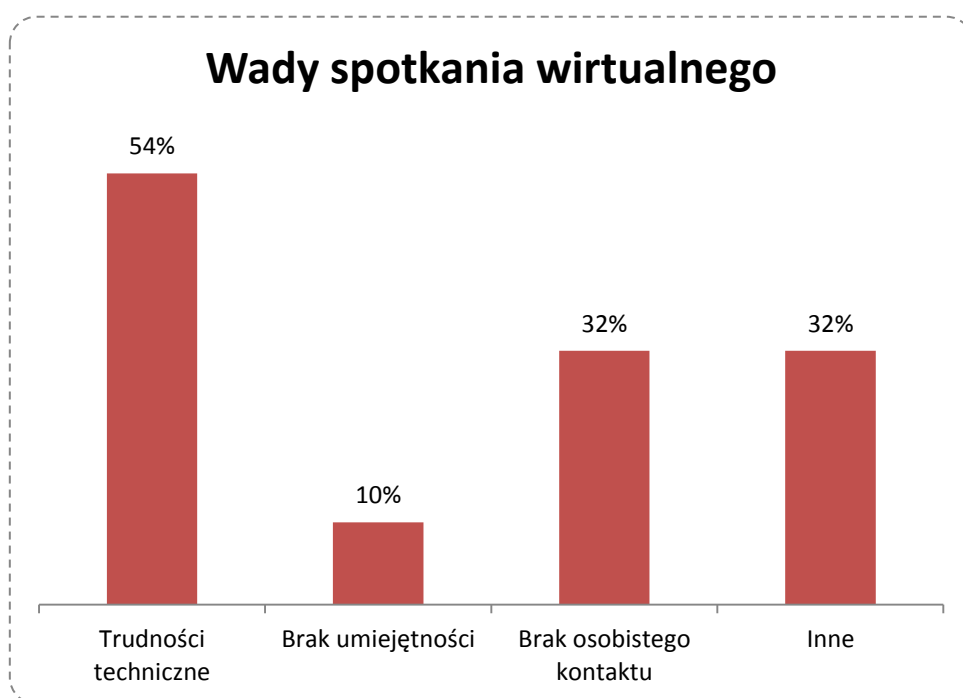
W relacji uczestnicy wymieniali **zalety i wady spotkania wirtualnego**. Najczęściej podkreślano, że spotkanie w przestrzeni wirtualnej pozwala zaoszczędzić pieniądze i czas, który byłby potrzebny na dojazd na miejsce spotkania. Co więcej, dzięki udziałowi w czacie czy audiokonferencji, nie było konieczności zamykania biblioteki i zawieszania jej podstawowej działalności. Bibliotekarze podkreślali również wysoką funkcjonalność komunikatorów internetowych wskazując na to, że umożliwiają one prowadzenie rozmów przez kilka osób jednocześnie, a ponad to możliwy jest (dzięki kamerkom internetowym) kontakt wizualny. Zwracano uwagę również na to, że taka forma komunikacji umożliwia szybki kontakt, a przez to błyskawiczne uzyskanie pomocy w sytuacjach problemowych.

WYKRES 2.

Wśród wad wymieniano przede wszystkim trudności techniczne, przerywanie połączeń z internetem, „odmawiający posłuszeństwa” sprzęt. Do tej kategorii zaliczyć można również sytuacje posiadania przez biblioteki sprzętu o różnych parametrach i możliwościach technicznych lub po prostu niedoposażenie placówek w pewne sprzęty (np. kamerki czy słuchawki z mikrofonami). 1/3 bibliotek wskazała jako minus również brak kontaktu osobistego, czyli możliwości obserwacji przekazu niewerbalnego, wymiany spojrzeń, budowania atmosfery. Takiej wady nie mają wideokonferencje, ale niestety były one raczej poza zasięgiem bibliotek, ponieważ prawie nikt nie posiadał płatnego konta Skype, które jest niezbędne, aby przeprowadzić wideokonferencję z kilkoma osobami. Jednak były biblioteki, które potrafiły poradzić sobie z tym problemem i czasami przełączały obraz pomiędzy uczestnikami rozmowy, albo korzystały z Google Hangouts, które jest darmowe.

WYKRES 3.

Wśród innych, nieskaterygowanych we wskazanych wyżej grupach, wad spotkań wirtualnych, bibliotekarze często wskazywali na niezrozumienie ze strony czytelników, którym wydawało się, że prowadzone rozmowy mają charakter prywatny, ale też ich niezadowolenie, gdyż rozmowy głosowe przeszkadzały w korzystaniu z czytelni. Ponadto zaletą w postaci tego, iż spotkanie wirtualne nie wymagało opuszczania bibliotek, dla części bibliotekarzy przeradzała się w wadę. Pracownicy placówek wciąż odrywali się od konwersacji prowadzonej drogą elektroniczną w celu obsługi czytelników (dotkliwie zwłaszcza przy obsadzie jednoosobowej). Wyrażano również opinie o nieładzie prowadzonych konwersacji, a przez to ich niskiej efektywności.

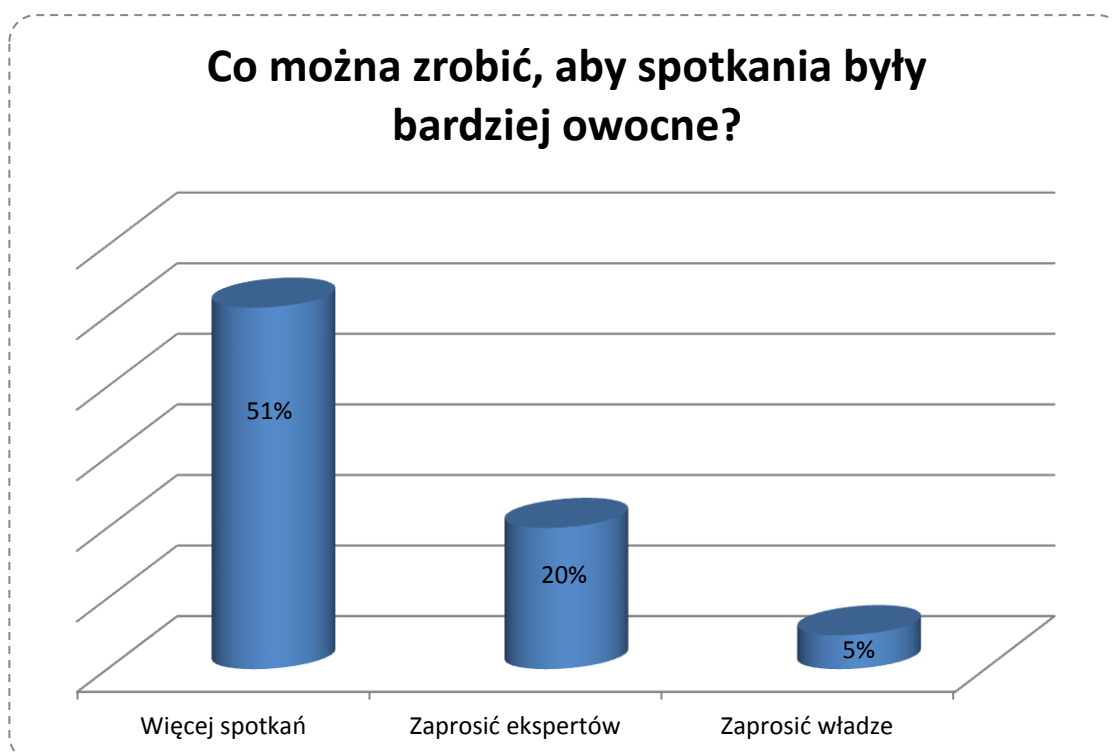
Tylko co dziesiąta biblioteka przyznała, że miała problemy ze spotkaniem wirtualnym, ponieważ ktoś nie potrafił czegoś zrobić, np. używać Skype’a. Doświadczenie kilkuletniej pracy z bibliotekami podpowiada jednak, że pracownicy bibliotek mają pewne braki w kompetencjach cyfrowych.

Trudności sprawia im wykonanie prostych poleceń typu: „proszę zainstalować aplikację”, „proszę otworzyć przeglądarkę internetową” lub „proszę powiedzieć jakiej wersji systemu Windows pani używa?”. Zdecydowanie brakuje bibliotekarkom umiejętności posługiwania się narzędziami, bo nawet jeśli je znają, to nie wiedzą, jak je wykorzystać w praktyce. Nie wystarczy pokazać im, jakich narzędzi mogą użyć do komunikacji i współpracy, warto pokazać jak one działają, poćwiczyć z nimi jak z tego korzystać. Tylko dzięki takiemu wsparciu można niwelować braki w kompetencjach cyfrowych i tym samym spowodować, że spotkania wirtualne naprawdę będą się odbywać i będą przestrzenią do rozmowy, a nie celem „samym w sobie”.

W kolejnym punkcie bibliotekarki odpowiadały na pytanie: „Co można zrobić, aby spotkania były bardziej owocne?”. Ponad połowa uważa, że spotkania powinny być kontynuowane (w I rundzie było to 77%), 1/5 że warto zaprosić ekspertów (w I rundzie było to 80%), którzy wzbogaciliby spotkania w warstwie merytorycznej. Jedna z bibliotek trafnie w punktach napisała instrukcję zorganizowania udanego spotkania:

- ✓ *Dobrze przygotować się logistycznie.*
- ✓ *Postarać się o wyznaczenie dogodnego dla partnerów terminu.*
- ✓ *Zadbać o atrakcyjny dobór tematów spotkań.*
- ✓ *Poprosić wcześniej o przygotowanie materiałów, przykładów, prezentacji, itp.*
- ✓ *Jasno określić ramy czasowe spotkania.*
- ✓ *Zbudować przyjazną atmosferę: wystrój, poczęstunek, ciekawi goście, itp.*

WYKRES 4.

Wśród innych udzielanych odpowiedzi znalazły się głównie te dotyczące samej organizacji spotkań tj.: prowadzenie spotkań we wszystkich bibliotekach (a nie tylko Wiodących), wybieranie warsztatowej formy spotkań (zamiast wykładów), przygotowywanie materiałów szkoleniowych, systematyczność spotkań czy współodpowiedzialność Bibliotek Partnerskich podczas ich przygotowywania i przeprowadzania. Pojawiły się także postulaty podniesienia kwoty grantu, ale też dotyczące konieczności samokształcenia bibliotekarzy, organizacji wyjazdów studyjnych jako szansy na pozyskanie nowych pomysłów czy też wspólnego podejmowania inicjatyw (współorganizacji imprez).

- **Informowanie o spotkaniach**

W przypadku ponad 95% cykli spotkań informacje o tych wydarzeniach ukazywały się na stronach internetowych lub Facebooku, w przypadku 53% były publikowane w prasie (w I rundzie 65%), a w przypadku 9% pojawiały się na tablicach ogłoszeń i plakatach (w I rundzie 61%). Do rzadziej wykorzystywanych form komunikowania należały wystąpienia podczas posiedzeń rady gminy, zapisy w kronice biblioteki oraz stworzenie wystawki-mini galerii zdjęć ze spotkań w bibliotece.